

Aankondigingen en mededelingen

Publicatie over 19^{de}-eeuwse publicaties

Als Jaarboek 2005 voor de Geschiedenis van het Nederlands Protestantisme na 1800 is verschenen: *Is 't waar of niet? Ophefmakende publicaties uit de 'lange' negentiende eeuw*, onder redactie van dr. F.G.M. Broeyer en prof.dr. D.Th. Kuiper. In deze bundel wordt een aantal boeken en brochures besproken waarover in de 19^{de} eeuw veel te doen is geweest. Inhoudelijk lopen deze sterk uiteen: sommige hebben een puur theologisch karakter, de meeste zijn echter sociaal of politiek getint. Isaïc da Costa's *Bezwaren tegen den geest der eeuw* uit 1923 komt het eerst aan bod. Verder passeren onder andere de revue: Dr. Abraham Capadose en zijn *Bestrijding der vaccine* (1823), Heldrings aanklacht tegen het jenevergebruik (1838), Groen van Prinsterer's *Ongeloof en Revolutie* (1847), Cd. Busken Huet's *Brieven over den Bijbel* (1857-1858), en geschriften van Alard Pierson, C.W. Opzoomer, Hoedemaker en Anna de Savornin Lohman. De bundel sluit af met twee geschriften uit de vroege 20^{ste} eeuw, van respectievelijk Bart de Ligt en Johannes de Heer. Het Jaarboek is uitgegeven bij Uitgeverij Meinema, Zoetermeer (ISBN 90 211 4050 0).

Vernieuwde website Cuypersgenootschap

Het Cuypersgenootschap, de vereniging die de bestudering en het behoud van (vooral) negentiende-eeuwse en twintigste-eeuwse architectuur wil bevorderen, heeft onlangs een vernieuwde website gekregen. Onder andere zijn daarop te vinden alle publicaties van het Cuypersgenootschap sinds 1984, in de genootschapsuitgaven *De Sluisteen*, het *Cuypersbulletin* en de Jaarboeken. Zie: www.cuypersgenootschap.nl.

Oproep: Museum van de Negentiende Eeuw in Paleis Soestdijk

Een toenemend aantal mensen maakt zich zorgen over de toekomst van Paleis Soestdijk, een stuk gemeenschappelijk erfgoed met een rijk verleden.

Nu de rol van Soestdijk als vorstelijke residentie is uitgespeeld, ligt hier een unieke kans om Nederland te schenken wat er op museaal gebied ontbreekt: een Museum van de Negentiende Eeuw. Er ligt een schat aan mogelijkheden voor thematische tentoonstellingen. De Oranjes die Paleis Soestdijk bewoonden, figureren prachtig in het beeld dat van de negentiende eeuw zal herrijzen. Franse (Lodewijk Napoleon), Russische (Anna Pavlovna) en Nederlands-Duitse vorstelijke bewoners zorgen voor internationale allure.

Ook de overige monumenten in Baarn zoals de Koningslaan met de Naald van Waterloo, de Koninklijke Wachtkamer op het station (1874) en de Engelse landschapstuinen van Zocher bij Kasteel Groeneveld spelen daarin mee. Bovendien is het dorp rijk aan herinneringen aan negentiende-eeuwse letterkundigen (villa's Van Deyssel, Boutens, Perk, Couperus e.a.).

Paleis Soestdijk lijkt met zijn empire architectuur geschikt voor de realisatie van een museum van de Negentiende Eeuw in Nederland. Het wordt daarmee behoord voor wangebruik van de unieke ruimten (projectontwikkelaars hebben schrikwekkende woorden als sauna, golfterrein, taleninstituut, beautyfarm en luxe hotel laten vallen) en de teloorgang van een monument, dat van grote historische en artistieke waarde is.

Voelt u voor het plan om van Soestdijk een **Museum van de Negentiende Eeuw** te maken? Betuig ons dan uw steun door per e-mail te reageren (salvesoestdijk@euronet.nl), voorzien van uw naam en adres, of per post naar: Comité Salvé Soestdijk, Tromplaan 7a, 3742 AA Baarn.

Bibliografie van de Nederlandse literatuur (middeleeuwen en vroegmoderne tijd) in Duitse vertaling

In het kader van een door de DFG (Deutsche Forschungsgemeinschaft) gesteund project ontstaat er tot 2008 in een samenwerkingsverband van de Freie Universität Berlin en de Universität Leipzig een bibliografie van de oude Nederlandse literatuur in Duitse vertaling. Het project staat onder leiding van HD Dr. Rita Schlusemann in Leipzig (middeleeuwen) en Prof. Dr. Jan Konst

en Dr. Bettina Noak in Berlijn (vroegmoderne tijd). Met de bibliografie wordt een instrument geschapen, dat toekomstig onderzoek naar de invloed van de Nederlandse letteren vergemakkelijkt en de bestaande bibliografie vanaf 1830 door Herbert van Uffelen aanvult. De bibliografie zal in vorm van een boek, maar ook als een op internet raadpleegbare databank verschijnen, om bibliografische actualisering mogelijk te maken.

De bibliografie zal zelfstandig en niet-zelfstandig verschenen teksten, integrale en fragmentarische vertalingen bevatten. Het begrip 'vertaling' dat daarbij gehandhaafd wordt, is in het kader van het project breed en sluit ook vrije bewerkingen in.

De bibliografie zal aandacht besteden aan uiteenlopende genres en zich niet beperken tot wat tegenwoordig onder 'literatuur' verstaan wordt. Epische, dramatische en poëtische, maar ook historische en religieuze teksten en werken uit de omvangrijke artesliteratuur zullen worden opgenomen.

Doel van het project is een zo volledig mogelijk overzicht van alle tot heden naar het Duits vertaalde Nederlandse literatuur tussen de 12de en het begin van de 19de eeuw.

Informatie over Duitse vertalingen van teksten uit de genoemde periode zijn uiteraard welkom. Contact: Dana Pflugmacher [pflugm@rz.uni-leipzig.de], voor de tijd vanaf ca. 1550: Johanna Bundschuh-van Duikeren (*bundschuh@niederlandistik.fu-berlin.de*).

Tentoonstellingen op het gebied van de 19^{de} eeuw

- 11/11/05-24/9/06: *Kijken in schilderijen*. Een presentatie over de achtergrond van de 'grondering', de egaliserende beschermlaag tussen het doek van een schilderij en de olieverf. Te zien zijn enkele voorbeelden van reconstructies van gronderingen, drie schilderijen van Van Gogh en diverse uitvergrotingen van verfdwarsdoorsnedes en detailopnames. Via een vergrootglas kunnen van de schilderijen afgenomen verfmonsters geanalyseerd worden. Van Goghmuseum, Paulus Potterstraat 7 Amsterdam, open dagelijks 10-18 uur, vr. 10-22 uur, tel. 020-575200, website: www.vangoghmuseum.nl
- 1/4/06-6/8/06: *De levenskunst van de dandy*. Het dandyisme, doorgaans gezien als een verschijnsel uit de 19^{de} eeuw, wordt in deze tentoonstelling doorgetrokken naar het heden. Te zien zijn foto's, prenten en schilderijen van 19^{de}-eeuwse en eigentijdse dandy's, en daarnaast replica's van dandy-kostuums naar 19^{de}-eeuwse modeprenten. Bij de expositie verschijnt een rijk geïllustreerde publicatie *Leven als een dandy*, door John Sillevius (€14,95). Museum Mesdag, Laan van Meerdervoort 71 Den Haag, geopend di. t-m zo. 12-17 uur, tel. 070-3621434.
- 14/10/06-21/1/07: *Lodewijk Napoleon. Aan het hof van onze eerste koning*. In 2006 is het 200 jaar geleden dat Lodewijk Napoleon (1778-1846), broer van keizer Napoleon, koning van Holland werd. In Paleis Het Loo wordt Lodewijk Napoleon herdacht met een tentoonstelling waarin zijn betekenis voor ons land en de Franse allure van het hofleven aan de orde komen. De objecten in de tentoonstelling, zoals portretten, verguld bronzen pendules en tafelstukken, kostbaarheden uit de koninklijke kapel en decoraties uit de troonzaal van Lodewijk Napoleon in het Paleis op de Dam, geven een beeld van de Franse allure aan het hof van onze eerste koning. Ze zijn afkomstig uit vele belangrijke particuliere en museale collecties in Nederland en Frankrijk, waaronder het Rijksmuseum, de Koninklijke Verzamelingen, de Fondation Napoléon en Fontainebleau. Paleis Het Loo Nationaal Museum, Koninklijk Park 1, 7315 JA Apeldoorn geopend di. t/m zo. 10.00-17.00 uur (gesloten op 1/1/2007). Tel. 055-5772400, zie ook www.paleisheetloo.nl